

Klima- og energiministerens besvarelse af samrådsspørgsmål J, K og L om Nordsø- olie i Folketingets Energipolitiske Udvalg den 17. marts 2010 – åbent samråd

Spørgsmål J:

Hvad gør regeringen for at investere i den nødvendige forskning og udvikling, der gør, at Danmark kan øge indvindingsgraden i Nordsøen fra de nuværende 30 pct. og dermed forlænge Danmarks status som nettoeksportør af fossile brændsler?

Spørgsmål K

Er regeringen enig med det internationale energiagentur IEA i, at der om 20-25 år vil være 30-40 pct. større efterspørgsel på olie, end der er i dag, og at dette vil øge markedsprisen og dermed økonomien i en øget olieindvinding i Nordsøen?

Spørgsmål L

Hvilken betydning vil det have for Danmarks overskud på olie- og gasproduktionen - til investering i eksempelvis grøn energi - hvis indvindingsgraden i Nordsøen øges med 1 pct., og hvor mange års selvforsyning af energi vil der være tale om, for hver procent indvindingsgraden øges?

Indledning

Med formandens tilladelse vil jeg gerne have lov at besvare de tre stillede samrådsspørgsmål i sammenhæng.

Regeringen tilrettelægger politikken for efterforskning og indvinding af olie og gas i Nordsøen, så der kan opnås en så høj og økonomisk rentabel indvinding fra de danske olie- og gas-

felter som muligt. Selvfølgelig med den største respekt for miljøet og sikkerhed offshore.

Vi har i dag rammer, der sikrer, at de private aktører kan tilrettelægge produktionen af olie og gas på en fornuftig og rentabel måde.

Selskaberne, der producerer olie, og staten har klare fælles interesser i at få produceret så meget som muligt af den olie og gas, der findes i Nordsøen.

Der er et klart sammenfald af interesser. Et win-win.

Øget produktion vil give øgede indtægter til både selskaberne og staten.

Uafhængige af fossile brændsler

Regeringen ønsker at fremme en udvikling som gør Danmark uafhængig af fossile brændsler. En sådan overgang kan ikke gennemføres fra dag til dag, men kræver en omstillingsperiode. I den periode vil der fortsat være behov for anvendelse af olie og gas. Det er derfor regeringens politik, at de danske olie- og gasfelter skal udnyttes bedst muligt, da det vil reducere afhængigheden af importeret energi, og sikre størst mulige indtægter til det danske samfund fra Nordsøen.

IEA's prognoser

IEA forudser, at der vil være en stigende efterspørgsel efter olie i de kommende år, og at det vil påvirke olieprisen i en opadgående retning. Det er der efter min mening også meget, der kan tyde på.

En stigende oliepris vil også betyde, at den dansk producerede olie vil stige i værdi, og dermed understøtte projekter for øget olieindvinding i den danske Nordsø.

1 procentpoint ekstra

Forestiller man sig, at indvindingsgraden fra de danske oliefelter øges med 1 procentpoint, vil det svare til at øge olieproduktionen med 20 mio. kubikmeter olie. Det svarer til vores olieforbrug i to år.

Med den nuværende oliepris på ca. 75 US dollars pr. tønde, vil de 20 mio. kubikmeter olie svare til en produktionsværdi på omkring 50 mia. kr.

Overskud, der kommer fra projekter, der er rettet mod øget olieindvinding, afhænger af, hvor

store investeringer der skal foretages, og hvor store driftsomkostninger der vil være.

Talstørrelsen illustrerer meget godt det potenti-ale der er at gå efter både for olieselskaberne og for staten.

Mulighederne for at tjene penge på at øge ind-vindingen er så store, at jeg ikke mener, at der er behov for en statslig økonomisk støtte til om-rådet.

Til gengæld skal vi sikre, at rammerne er i or-den. Det er en løbende proces og hvad rege-ringen konkret arbejder med, vil jeg komme til-bage til senere i besvarelsen.

Statslige indtægter

Statslige indtægter fra olieindvindingen sikres gennem det skattesystem, vi har. I 2008 var statens andel af overskuddet ca. 65 procent, og statens indtægter knapt 36 mia. kr. For 2009 skønnes statens indtægter at være ca. 19 mia. kr.

Beskatningen af Nordsøolien vil jeg ikke kom-mer nærmere ind på i dag.

Ingen øremærkning

Jeg vil dog gerne slå fast, at statslige skatte- og afgiftsindtægter ikke på forhånd øremærkes til specielle formål, heller ikke når de stammer fra energisektoren.

Det gælder også indtægter fra Nordsøen, hvor regeringen altså ikke kan støtte, at der øremærkes penge fra Nordsøen til eksempelvis grøn energi.

Udviklingen fra 1970-erne

Desværre er naturen ikke indrettet så det kan lade sig gøre at producere al den olie, der er i undergrunden.

Da den danske olieproduktion blev indledt i 1970-erne, var forventningen, at man på en økonomisk rentabel måde kunne producere mindre end 10 procent af den olie, der er i et oliefelt.

Gennem årene er der udviklet nye teknikker som vandinjektion og lange vandrette borer. De teknikker har gjort det muligt at øge indvindingen fra felterne, så det på nogle oliefelter er muligt at producere omkring 30 procent eller mere af den olie, der er i oliefeltet.

Store investeringer

Det har krævet massive investeringer i nye platforme, rørledninger og borer for at kunne øge indvindingen.

Der er i alt investeret mere end 135 mia. kr. i at udbygge olie- og gasfelterne i Nordsøen.

Den teknologi der i dag benyttes til at producere olie fra felterne i Nordsøen er "state of the art".

Selskaberne har investeret mange penge i anlæggene, og det er klart i deres interesse at få produceret mest muligt af olien, og få det bedste afkast af deres investeringer i anlæg og rørledninger.

Uddannelse

Det har krævet dygtige og iverige medarbejdere at få den danske olie- og gasproduktion udviklet til det stade, hvor vi er i dag.

Her har det danske samfund i samspil med olieselskaberne en vigtig rolle i at sikre, at de rigtige og veluddannede medarbejdere er til rådighed.

For et par år siden pegede et udredningsarbejde på, at der var behov for, at der fremadrettet blev sikret adgang til kvalificerede uddannelser indenfor en række naturvidenskabelige områder med relevans for olie- og gasindustrien.

Videnskabsministeriet igangsatte herefter en dialog med og mellem ledelserne på universiteterne for at sikre en målrettet koordination af de relevante uddannelsesforløb.

Energistyrelsen har i samarbejde med Videnskabsministeriet taget initiativ til, at der skabes en dialog mellem klyngesamarbejdet for offshoreindustrien i Esbjerg og de førende danske universiteter om uddannelse og forskning inden for forbedret indvinding af olie og naturgas.

Energistyrelsen udsendte samtidigt materiale om en fremtid som oliegeologer og –ingeniører til samtlige gymnasier og højere uddannelsesinstitutioner.

I 2009 er der oprettet en ny akkrediteret uddannelse som olieingeniør på Danmarks Tekniske Universitet DTU.

Regeringen har derfor også her været aktiv. Vi er ikke i mål endnu. Der er stadig brug for geologer og ingeniører. Ikke kun inden for olie og gas men også inden for f.eks. geotermi. Af

begge køn fristes jeg til at sige. Regeringen vil derfor fortsætte dialogen med virksomheder og forskningsinstitutioner gennem det grønne dialogforum.

Det er - som jeg omtalte for et øjeblik siden - lykkedes at øge indvindingen af olie fra felterne. Men der er stadig store mængder olie nede i undergrunden, som det med dagens teknologi og oliepris ikke er muligt at producere rentabelt. Det skal der kloge hoveder til at ændre på.

Teknisk udredning om øget indvinding

I 2008 gennemførte Energistyrelsen, Nordsøfonden og Mærsk Olie og Gas et projekt, der ser på de tekniske muligheder for at øge indvindingen af olie. Arbejdet blev udført af dygtige folk fra University of Texas i USA.

Konklusionen er meget klar.

Injektion af CO₂

Den bedste mulighed for at øge indvindingen markant ligger i injektion af CO₂ i de store olie-felter. Det er en teknologi, som i dag ikke anvendes på oliefelter i Nordsøen, heller ikke i vores nabolande.

Højteknologifonden støtter to projekter, som har til formål at se på mulighederne for at øge indvindingen af olie fra felterne i Nordsøen. Projekterne støttes med i alt 36 mio. kr. Det ene af projekterne er specifikt rettet mod CO₂ injektion.

A.P. Møller - Mærsk er i gang med at undersøge, om de kan gennemføre et perspektivrigt projekt for CO₂ injektion i et oliefelt med det formål at få produceret mere olie. CO₂ tænkes opsamlet på et kraftværk i Finland og sejlet ud til felterne i Nordsøen for injektion. Projektet udvikles sammen med ejerne af det finske kraftværk.

Der arbejdes hen mod, også fra regeringens side, at projektet vil kunne opnå støtte fra de EU midler, der er afsat til demonstration af opsamling og lagring af CO₂ – også kaldet CCS, altså Carbon Capture and Storage. Det skal blive spændende at følge udviklingen af projektet.

Indvinding af olie og gas kræver store investeringer, der er forbundet med betydelig usikkerhed om afkastet. Det gør sig også gældende for projekter om øget indvinding.

Det er derfor vigtigt, at vi har de rigtige rammer for aktiviteterne, sådan at selskaberne fortsat vil investere i projekter i Nordsøen.

Regeringens principper for forvaltning og udnyttelse af ressourcerne i undergrunden kan opsummeres på følgende måder:

- Vi skal undgå spild af ressourcer og skader på mennesker og miljø
- Vi skal sikre den maksimale gevinst til Danmark,
- og den bedst mulige udnyttelse af den eksisterende infrastruktur
- og vi skal fremme nye teknologier og nye metoder

Ændring af rørledningsloven

Jeg har netop fremlagt et forslag til ændring af rørledningsloven. Rørledningsloven regulerer forholdene for olierørledningen fra Gorm feltet i Nordsøen til Fredericia. Hovedparten af den danske olieproduktion transporteres som bekendt i rørledningen.

Lovforslaget giver mulighed for, at der i Fredericia kan etableres et nyt anlæg til separation af råolie og kondensat. Baggrunden er, at olieproduktion fra det nye Hejre felt ønskes igangsat. Råolie fra feltet har et højt indhold af kondensat, som er lette kulbrinter mellem olie og gas. Ejere af feltet overvejer flere mulige udbygninger. Den mest sandsynlige udbygning indebæ-

rer, at råolie og kondensat transporteres til Fredericia gennem olierørledningen. De lette kulbrinter skal separeres fra, inden råolien kan transporteres i et normalt tankskib.

Lovforslaget ophæver endvidere betalingen af 5 pct. af værdien ved transport af udenlandsk olie i rørledningen. Da denne betaling har karakter af en afgift, kan den efter EU-retten ikke opkræves af udenlandsk olie. Ophævelsen gør det muligt, at producere det lille norske Trym felt ved hjælp af danske anlæg i Nordsøen.

Lovændringen vil medvirke til at forlænge levetiden for den danske olieproduktion, fordi større mængder olie vil kunne behandles og transporteres på de danske anlæg og rørledninger. Derfor vil prisen for at få transporteret en tønde olie i rørledningen falde – og måske gøre udnyttelsen af mindre felter realistisk.

Analyse af mulighederne for import af gas

Jeg har bedt Energistyrelsen om at igangsætte en analyse af konsekvenserne for producenterne i Nordsøen ved en dublering af den nuværende gasledning fra Ellund til Egtved. Gasledningen bruges i dag kun til eksport af gas.

Fremover skal den kunne anvendes til import af gas fra udlandet, som compensation for den

faldende produktion fra de danske felter. Analysen skal afklare, hvordan den nødvendige stabile forsyning af naturgas mest hensigtsmæssigt kan etableres, når Nordsøproduktionen mindskes. Analysen forventes at ligge klar ved udgangen af april i år.

I arbejdet deltager selskaber, som er involveret i dansk gasproduktion og transport af gas til det danske marked.

Afslutningsvis

I forbindelse med indvinding af olie og gas i Nordsøen er der - udover rørledningen fra Nordsøen til Fredericia – etableret en række anlæg og rørledninger til håndtering af olie- og gasproduktionen. I de kommende år bliver opgaven at sikre, at disse anlæg kan udnyttes effektivt i forbindelse med nye fund.

Den faldende produktion fra de nuværende felter giver plads til, at også mindre nye fund kan indvindes kommercielt ved hjælp af de eksisterende anlæg.

Både lovforslaget og analysearbejdet har fokus på at optimere dels udnyttelsen af eksisterende anlæg, dels investeringerne i udbygning af disse.

Når vi har resultatet af analysearbejdet, har vi et godt grundlag for at overveje, om der er behov for nye initiativer omkring udnyttelse af Nordsøens olie- og gasressourcer.